

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ
(14) فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً
لِّلْعَالَمِينَ (15) وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَ
اتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (16) إِنَّمَا
تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ
الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا
فَابْتَغُوا عِندَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ (17) وَإِنْ تَكْذِبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن
قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ (18) أ
وَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ (19) قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ

فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ

الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (20) يُعَذِّبُ

مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ (21) وَمَا

أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا

لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (22)

We did sent Noah to his people, and he tarried among them a thousand years less fifty: but the deluge overwhelmed them while they (persisted in) sin. But We saved him and the companions of the Ark, and We made the (Ark) a sign for all peoples! And (We also saved) Abraham: behold, he said to his people, "Serve Allah and fear Him: that will be best for you- if ye understand! "For ye do worship idols besides Allah, and ye invent falsehood. The things that ye worship besides Allah have no power to give you sustenance: then seek ye sustenance from Allah, serve Him, and be grateful to Him: to Him will be your return. "And if ye reject (the Message), so did generations before you: and the duty of the messenger is only to preach publicly (and clearly)." See they not how Allah originates creation, then repeats it: truly that is easy for Allah. Say: "Travel through the earth and see how Allah did originate creation; so will Allah produce a later creation: for Allah has power over all things. "He punishes whom He pleases, and He grants mercy to whom He pleases, and towards Him are

ye turned. "Not on earth nor in heaven will ye be able (fleeing) to frustrate (his plan), nor have ye, besides Allah, any protector or helper."

ہم نے نوحؑ کو اس کی قوم کی طرف بھیجا اور وہ پچاس کم ایک ہزار برس اُن کے درمیان رہا۔ آخر کار اُن لوگوں کو طوفان نے آگھیرا اس حال میں کہ وہ ظالم تھے۔ پھر نوحؑ کو اور کشتی والوں کو ہم نے بچا لیا اور اُسے دنیا والوں کے لیے ایک نشان عبرت بنا کر رکھ دیا۔ اور ابراہیمؑ کو بھیجا جب کہ اُس نے اپنی قوم سے کہا: "اللہ کی بندگی کرو اور اُس سے ڈرو۔ یہ تمہارے لیے بہتر ہے اگر تم جانو۔ تم اللہ کو چھوڑ کر جنہیں پوج رہے ہو وہ تو محض بت ہیں اور تم ایک جھوٹ گھڑ رہے ہو۔ درحقیقت اللہ کے سوا جن کی تم پرستش کرتے ہو وہ تمہیں کوئی رزق بھی دینے کا اختیار نہیں رکھتے۔ اللہ سے رزق مانگو اور اُسی کی بندگی کرو اور اس کا شکر ادا کرو، اسی کی طرف تم پلٹائے جانے والے ہو۔ اور اگر تم جھٹلاتے ہو تو تم سے پہلے بہت سی قومیں جھٹلا چکی ہیں، اور رسول پر صاف صاف پیغام پہنچا دینے کے سوا کوئی ذمہ داری نہیں ہے۔" کیا ان لوگوں نے کبھی دیکھا ہی نہیں ہے کہ اللہ کس طرح خلق کی ابتدا کرتا ہے، پھر اُس کا اعادہ کرتا ہے؟ یقیناً یہ (اعادہ تو) اللہ کے

لیے آسان تر ہے۔ ان سے کہو کہ زمین میں چلو پھرو اور دیکھو کہ اُس نے کس

طرح خلق کی ابتدا کی ہے، پھر اللہ بار دیگر بھی زندگی بخشے گا۔ یقیناً اللہ ہر چیز پر

قادر ہے۔ جسے چاہے سزا دے اور جس پر چاہے رحم فرمائے، اُسی کی طرف تم

پھیرے جانے والے ہو۔ تم نہ زمین میں عاجز کرنے والے ہو نہ آسمان میں، اور

اللہ سے بچانے والا کوئی سرپرست اور مددگار تمہارے لیے نہیں ہے۔

ہم نے نوح کو उसकी कौम की तरफ भेजा और वह पचास कम हजार बरस उनके दरमियान रहा | आखिरकार उन लोगों को तूफान ने आ घेरा इस हाल में कि वे ज़ालिम थे | फिर नूह को और कश्तीवालों को हमने बचा लिया और उसे दुनियावालों के लिए एक निशाने-इबरत बनाकर रख दिया | और इबराहीम को भेजा जबकि उसने अपनी कौम से कहा, “अल्लाह की बन्दगी करो और उससे डरो | यह तुम्हारे लिए बेहतर है अगर तुम जानो | तुम अल्लाह को छोड़कर जिन्हें पूज रहे हो वे तो महज़ बुत हैं और तुम एक झूट घड़ रहे हो | दर हकीकत अल्लाह के सिवा जिनकी तुम परस्तिश करते हो वे तुम्हें कोई रिज्क भी देने का इख्तियार नहीं रखते | अल्लाह से रिज्क माँगो और उसी की बन्दगी करो और उसका शुक्र अदा करो, उसी की तरफ़ तुम पलटाए जानेवाले हो | और अगर तुम झुटलाते हो तो तुमसे पहले बहुत-सी कौमें

झुटला चुकी हैं, और रसूल पर साफ़-साफ़ पैग़ाम पहुँचा देने के सिवा कोई ज़िम्मेदारी नहीं है ।” क्या इन लोगों ने कभी देखा ही नहीं है कि किस तरह अल्लाह खल्क की इबातिदा करता है और फिर उसका इआदा करता है? यकीनन यह (इआदा तो) अल्लाह के लिए आसानतर है । उनसे कहो कि ज़मीन में चलो-फिरो और देखो कि उसने किस तरह खल्क की इबतिदा की है, फिर अल्लाह बारे-दीगर भी ज़िन्दगी बख़शेगा । यकीनन अल्लाह हर चीज़ पर कादिर है । जिसे चाहे सज़ा दे और जिसपर चाहे रहम फ़रमाए, उसी की तरफ़ तुम फेरे जानेवाले हो । तुम न ज़मीन में आजिज़ करनेवाले हो न आसमान में, और अल्लाह से बचानेवाला कोई सरपरस्त और मददगार तुम्हारे लिए नहीं है ।